

Pr. 459/05.12.16

CEB, DJ

**CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2-890 din „13” 02 2017

La nr.459 din 05 decembrie 2016

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, cu referire la proiectul legii cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc, comunicăm următoarele.

Potrivit art.22 alin.(3) din Legea nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative, proiectul de act legislativ este supus, în mod obligatoriu, unei expertize anticorupție pentru a se verifica dacă corespunde standardelor anticorupție naționale și internaționale, precum și pentru a preveni apariția de noi reglementări care favorizează sau pot favoriza corupția.

Proiectul legii cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc, a fost examinat și adoptat în ședința Parlamentului din data de 16 decembrie 2016, fără a fi supus expertizei anticorupție, ceea ce constituie un mare neajuns și o încălcare a prevederilor privind elaborarea actelor legislative.

Atragem atenția că Legea nr.1104-XV din 06.06.2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție prevede la art.4 alin.(1) lit.d) atribuția Centrului de a efectua expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative. Astfel, expertiza anticorupție se efectuează asupra proiectelor de legi și nu asupra legilor deja adoptate de către Parlament.

Cu toate acestea, reieșind din importanța proiectului pentru societate și economia țării, cu titlu de excepție, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție - 14 file.*

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

Ex: Călin Țepordei
Tel: 0 (22) 257-420

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>256</u>	
„ <u>15</u> ”	<u>02</u> 2017
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/3874 din 23.01.2017

la proiectul de lege cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobată prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, *"Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea*

consultărilor publice.” Mai mult ca atât, art.11 alin.(2/2) al aceleași legi prevede că *”Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie”.*

Potrivit Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373/2015, organizațiile societății civile pot transmite contribuții *”în termen de 15 zile lucrătoare de la data plasării proiectelor de acte legislative pe web-site-ul Parlamentului.”* (pct.4.3.1.), iar *”la expirarea termenului limită de recepționare a contribuțiilor, Parlamentul va închide procesul de consultare asupra subiectului respectiv și va trece la alte etape ale procesului legislativ.”* (pct.4.3.4.).

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova la data de 5 decembrie 2016, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, având în vedere că proiectul a fost votat de Parlament la data de 08 decembrie 2016 în prima lectură și la data de 16 decembrie 2016 în a doua lectură, adică, la mai puțin de 10 zile lucrătoare, considerăm că în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute de Legea 239/2008 (art.11 alin.(2/2) și art.12 alin.(2)) și Hotărârea Parlamentului nr.373/2015 (pct.4.3.1. și pct.4.3.4.)

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, finalitatea proiectului constă în *„[...] instituirea unor condiții dure pentru organizarea cazinourilor și instituirea monopolului de stat asupra celorlalte tipuri ale jocurilor de noroc, fapt care va asigura:*

- 1. un sistem de control și monitorizare riguroasă a sectorului cu diminuarea impactului social negativ înregistrat în ultima perioadă;*
- 2. prevenirea și combaterea jocurilor de noroc neautorizate;*
- 3. diminuarea evaziunii fiscale în domeniul de referință și creșterea veniturilor bugetului de stat;*
- 4. protejarea interesului public și prevenirea dependenței de jocurile de noroc și protecția consumatorilor în general și a tinerilor în special, cu vârstă de până la 21 ani.”*

Totodată, reieșind din obiecțiile expuse în prezentul raport (în special aspectele legate de condițiile favorabile (create prin proiect) pentru dezvoltarea jocurilor de noroc, atragerea cetățenilor spre participare la jocuri, dar și promovarea intereselor unor anumite persoane), se constată și un alt scop decât cel enunțat în nota informativă – Monopolizarea de către stat a jocurilor de noroc fără indiferent de consecințe și pregătirea statului pentru asemenea acțiuni.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele agenților economici din domeniul jocurilor de noroc prin instituirea unor norme ce vor crea condiții pentru dezvoltarea infrastructurii favorabile desfășurării jocurilor de noroc, atragerea cetățenilor de a participa la jocuri, promovarea domeniului respectiv de către Loteria Națională a Moldovei prin intermediul publicității, eliberarea licențelor unor agenți economici pentru activități care constituie monopol de stat, delapidarea mijloacelor financiare din cadrul Loteriei Naționale a Moldovei, introducerea pe teritoriul țării a automatelor de joc de un anumit model convenabil persoanelor cointeresate și activarea pe piața jocurilor de noroc în lipsa unui control adecvat din partea statului.

În consecință, redacția actuală a proiectului riscă să prejudicieze interesul public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de *"nota informativă care include:*

- a) *condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) *principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) *referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."*

Conform notei informative „în urma analizei situației curente și a legislației ce reglementează activitatea din domeniul jocurilor de noroc, au fost menționate probleme principale, ce există în domeniul dat, dintre care se evidențiază:

1. *Nivelul scăzut, chiar până la lipsa completă a responsabilității sociale a agenților economici [...]*
2. *Lipsa unui control adecvat din partea statului [...]*
3. *Lipsa transparenței activității economico-financiare a agenților economici [...]*
4. *Importul în țară a utilajului uzat pentru desfășurarea jocurilor de noroc, care în majoritatea cazurilor nu corespunde cerințelor moderne [...]*
5. *Lipsa de infrastructură dezvoltată în domeniu ce exercită o influență negativă asupra turismului și organizării timpului liber a cetățenilor și a oaspeților Moldovei [...]*". Respectiv, problemele menționate au determinat „*necesitatea elaborării unui nou proiect de lege [...]*”.

În același timp, autorul a evitat să argumenteze necesitatea introducerii unor noi reglementări în domeniu dat și cum urmează a fi implementate acestea. Ca exemplu ar fi oportunitatea desfășurării unor „*activități auxiliare ale jocului de noroc*” care conform noțiunii din proiect reprezintă „*alte diferite activități ale organizatorului jocului de noroc îndreptate spre dezvoltarea activității sale de bază*”, delimitarea jocurilor de noroc după riscul social (sporit și scăzut); cerințe mai puțin restrictive pentru jocurile clasificate ca fiind cu risc scăzut, deși conform proiectului din acestea fac parte „*loteriile clasice, orice tip de loterii și pariuri la competițiile sportive*”, or anume aceste tipuri de jocuri atrag un număr foarte mare de cetățeni spre participare; stabilirea unor termene exagerat de mari pentru primirea câștigurilor de către câștigători; impunerea condiției ca „*automatele de joc [...]* să dețină *Certificatul GLI-11[...]* etc.

Cu referire la instituirea monopolului de stat asupra jocurilor de noroc în nota informativă sunt prezentate argumente vagi, fiind menționat doar „*faptul că practica reglementării desfășurării jocurilor de noroc în UE, denotă instituirea secvențială a monopolului de stat asupra jocurilor de noroc în 1/2 din țările UE (Austria, Danemarca, Suedia, Ungaria, Finlanda, etc.)*”.

Deși monopolul de stat asupra jocurilor de noroc reprezintă o schimbare radicală a modului de activare în cadrul acestui domeniu, există riscul ca problemele actuale din domeniul jocurilor de noroc să rămână și în continuare.

Devine incert gradul de pregătire a SA Loteria Națională a Moldovei de a gestiona acest sector și motivul din care nu au fost stabilite anumite limite cu privire la extinderea și dezvoltarea jocurilor în vederea reducerii numărului de participanți și, respectiv, a

consecințelor sociale negative pe care le aduce acest tip de activitate. Or, deși autorul face trimitere la daunele pe care le aduc jocurile de noroc, prin proiect sunt create condiții pentru dezvoltarea acestora și extinderea în afara municipiilor unde locuiesc cetățeni cu venituri mici și care sunt tentați de oportunitatea de a obține un potențial câștig.

Totodată, autorul nu a specificat dacă au fost analizate și alte opțiuni de reglementare a domeniului jocurilor de noroc.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară. Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *"d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură"*.

Deși proiectul reglementează condiții noi pentru desfășurarea activității în domeniul jocurilor de noroc (monopolizarea sectorului, mecanism nou de impozitare și licențiere etc.) care vor avea efecte asupra bugetului de stat, agenților economici și societății, autorul nu a prezentat în conținutul notei informative analiza economico-financiară.

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare. În conformitate cu stipulările art.20 lit.e) al Legii nr.780/2001 și art.13 al Legii cu privire la principiile de bază de reglementarea a activității de întreprinzător nr.235-XVI din 20.07.2006, proiectul necesită a fi însoțit de Analiza impactului de reglementare, care va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător.

Proiectul stabilește norme care vor avea efecte asupra agenților economici ce desfășoară activitatea în domeniul jocurilor de noroc, însă nota informativă nu conține analiza impactului de reglementare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]"*

- a) fraza se construiește [...], astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea; [...]"*
- c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]"*
- e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]"*
- g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu.*

Textul proiectului nu întrunește cerințele menționate supra.

Pe tot parcursul textului proiectului sunt utilizați termeni diferiți pentru a defini același subiect sau obiect supus reglementării („organizator” și „operator”; „automate de joc” și „aparate de joc”; „participant la jocul de noroc (jucător)” și „vizitatori”; „local de joc” și „sală de joc” etc.) și fraze lipsite de un sens logic (*la intrarea în cazinou trebuie să fie indicată denumirea cazinoului (mărimea fontului a cărui nu trebuie să depășească mărimea fontului denumirii lui)*).

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În proiect au fost identificate norme contradictorii în partea ce ține de declararea mijloacelor de joc și raportarea activității prin intermediul on-line monitoring de către organizatorii jocurilor de noroc.

Pe lângă acestea, proiectul conține o serie de norme de trimitere defectuoase ce ar permite stabilirea discreționară a unor atribuții din partea autorităților publice și impunerea unor cerințe arbitrare pentru anumite categorii de persoane.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul stabilește superficial atribuțiile organelor de stat în domeniul jocurilor de noroc. Sunt utilizate formulări generale precum la art.4 alin.(1) „Reglementarea de stat a activității în domeniul organizării și desfășurării jocurilor de noroc se realizează de către Parlamentul Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (în continuare – organul împuternicit), alte organe ale administrației publice centrale în funcție de atribuțiile lor”, care ar putea să genereze abuzuri din partea unor autorități prin stabilirea atribuțiilor improprie ce exced domeniul lor de competență sau stabilirea atribuțiilor similare între mai multe entități publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Proiectul conține prevederi prin intermediul cărora organizatorii jocurilor de noroc vor avea temei de a tergiversa acordarea premiilor jucătorilor. Mai mult ca atât, nu sunt stabilite norme conform cărora pot fi contestate deciziile organizatorilor.

Astfel, proiectul încalcă dreptul jucătorilor la justiție și riscă să aducă atingere dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil, consacrate de art.20 și 26 din Constituția Republicii Moldova, precum și de art.6 din Convenția Europeană a drepturilor omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

1.	Ca obiecție generală asupra proiectului	
	Obiecții: Autorul stabilește expres în art.2 noțiunea „organizator al jocurilor de noroc”, iar pe parcursul textului urmează a fi utilizat abreviat (organizator). Cu toate acestea, autorul utilizează în proiect 2 noțiuni diferite pentru a defini aceeași persoană „organizator” și „operator”. În acest sens, utilizarea neuniformă a termenilor poate genera incertitudini cu privire la aplicarea normelor. Obiecție valabilă și în cazul noțiunilor „automate de joc” și „aparate de joc”; „participant la jocul de noroc(jucător)” și „vizitatori”; „local de joc” și „sală de joc”; „trei luni” art.15 alin.(3) și „90 de zile” alin.(9) sau în cazul sintagmelor care fac trimitere la licența pentru activitatea în domeniul jocurilor de noroc.	
	Recomandarea: Revizuirea proiectului în vederea utilizării uniforme a termenilor la care face trimitere autorul.	
	Factori de risc:	Riscuri de corupție:

	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea neuniformă a termenilor 	<ul style="list-style-type: none"> Generale
2.	Ca obiecție generală a proiectului	
	Obiecții: <p>În contextul instituirii monopolului de stat asupra domeniului jocurilor de noroc, urmează a fi stabilită expres instituția împuternicită cu specificarea denumirii oficiale a acesteia („S.A. Loteria Națională a Moldovei”) în vederea evitării oricăror interpretări.</p>	
	Recomandarea: <p>Pe tot parcursul textului „Loteria Națională a Moldovei” urmează a fi substituită cu sintagma „S.A. Loteria Națională a Moldovei”.</p>	
	Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> Utilizarea neuniformă a termenilor 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> Generale
3.	<p>Art.13 alin.(2) lit.d), f), h) și r), art.13 alin.(3) lit.c), art.14 alin.(4) lit.h), art.20 alin.(10) lit.f), art.26 alin.(5), art.31 alin.(2), art.31 alin.(3), art.32 alin.(6), art.41alin.(1) lit.g), art.43 alin.(9) și art.50 alin.(2) lit.e)</p> <p>art.13 alin.(2) lit.d) [...] normelor și parametrilor de funcționare prevăzuți de prezenta lege și normele metrologice;</p> <p>art.13 alin.(2) lit.f) [...] potrivit legislației în vigoare;</p> <p>art.13 alin.(2) lit.h) [...] în conformitatea cu prevederile legislației în vigoare;</p> <p>art.13 alin.(2) lit.r) [...] alte obligațiuni prevăzute de legislația Republicii Moldova în vigoare;</p> <p>art.13 alin.(3) lit.c) [...] cu excepția cazurilor stabilite de lege[...];</p> <p>art.14 alin.(4) lit.h) alte prevederi legale prevăzute de lege;</p> <p>art.20 alin.(10) lit.f) Document ce permite amplasarea locației[...];</p> <p>art.26 alin.(5) [...] în conformitate cu cerințele din prezenta Lege;</p> <p>art.31 alin.(2) [...] în condiții aprobate[...];</p> <p>art.31 alin.(3) [...] în strictă conformitate cu condițiile aprobate;</p> <p>art.32 alin.(6) [...] în cazurile stabilite de legislația Republicii Moldova și regulile loteriilor[...];</p> <p>art.41alin.(1) lit.g) să îndeplinească alte obligații prevăzute de prezenta Lege și legislația Republicii Moldova cu privire la jocurile de noroc;</p> <p>art.43 alin.(9) [...] protocol de comunicare comun și acceptat de către industrie, de exemplu SAS sau/și G2S;</p> <p>art.50 alin.(2) lit.e) [...] în modul stabilit[...]</p>	
	Obiecții: <p>Autorul utilizează sintagme ce constituie norme de trimitere defectuoase.</p> <p>În asemenea cazuri, normele contribuie la apariția altor elemente cu risc de coruptibilitate cum ar fi: stabilirea discreționară a unor atribuții din partea autorităților publice, impunerea unor cerințe arbitrare pentru anumite categorii de persoane, stabilirea unor criterii, termeni, reguli și sancțiuni necorespunzătoare.</p>	
	Recomandarea: <p>Autorul propune aprobarea unui act care să reglementeze activitatea în domeniul jocurilor de noroc. Respectiv, toate prevederile în acest domeniu urmează a fi incluse în acest proiect, iar</p>	

	<p>trimiterile la alte acte normative urmează a fi evitate. În cazul în care există trimiteri la alte norme statuate prin lege sau acte din alte domenii, recomandăm revizuirea și indicarea acestora.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norme de trimitere defectuoase • Lacună de drept 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale
4.	<p>Art.2</p> <p>Art.2 noțiunea „joc de noroc” – activitate comercială conform regulilor stabilite bazat pe risc [...]</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Conform art.14 din proiect regulile jocurilor de noroc urmează să treacă o procedură de elaborare, înregistrare și adoptare pentru a fi considerate legale. Prin utilizarea sintagmei „conform regulilor stabilite bazat pe risc” există riscul interpretării normei și neglijării procedurii menționate în vederea stabilirii de către organizatorii jocurilor de noroc a unor reguli proprii bazate pe criterii discreționare spre exemplu „bazate pe risc”.</p>	
	<p>Recomandări:</p> <p>Substituirea sintagmei „conform regulilor stabilite bazat pe risc” astfel încât să fie clar că jocurile de noroc vor fi desfășurate în conformitate cu prevederile proiectului promovat de autor și a regulilor aprobate de organul împuternicit.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Atribuții excesive, improprie sau contrare statutului entității/persoanei private 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - depășire a atribuțiilor de serviciu
5.	<p>Art.2</p> <p>Art.2 noțiunea „joc de noroc” – activitate comercială conform regulilor stabilite bazat pe risc, care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: permite a câștiga bani, alte bunuri sau drepturi patrimoniale, ca urmare a oferirii publice de către organizator a unui potențial câștig [...]</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>În urma analizei proiectului se constată lipsa unor prevederi cu privire la oferirea publică de către organizator a unui potențial câștig. Or, devine incert la ce se referă autorul prin sintagma „oferirii publice” în contextul în care art.54 alin.(2) stabilește interdicții cu privire la organizarea oricăror acțiuni publicitare pentru stimularea jocurilor de noroc. Prin sintagma menționată se acordă dreptul de a neglija interdicțiile și de a face publice câștigurile în vederea atragerii unor noi jucători.</p>	
	<p>Recomandarea:</p> <p>Cuvântul „publice” necesită a fi exclus, în caz contrar autorul urmează să concretizeze norma.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concurența normelor de drept • Lacună de drept • Formulare ambiguă care admite 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale

	interpretări abuzive	
6.	<p>Art.2</p> <p>Art.2 noțiunea „organizator al jocurilor de noroc (organizator)” – persoana juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova, autorizată să organizeze și să exploateze jocuri de noroc în condițiile prezentei legi.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Conform proiectului, jocurile de noroc sunt practicate în baza licenței eliberată pentru desfășurarea domeniului dat. Cu toate acestea, autorul utilizează în definiție cuvântul „autorizată”.</p> <p>Astfel, norma poate fi interpretată în vederea desfășurării activității în baza unor autorizații, fără deținerea licenței corespunzătoare. Or, Organizatorii vor fi încurajați să corupă funcționarii publici în vederea obținerii unor autorizații improvizate de la autoritățile publice.</p>	
	<p>Recomandări:</p> <p>Sintagma „autorizată să organizeze și să exploateze jocuri de noroc” urmează a fi substituită cu sintagma „care deține licența pentru activitatea în domeniul jocurilor de noroc”.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă
7.	<p>Art.2</p> <p>Art.2 noțiunile „taxa de participare directă (miza de joc)” și „taxa de participare indirectă”.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Conform definițiilor prezentate, rezultă că taxa de participare (directă/indirectă) acordă dreptul unei persoane de a participa la jocurile de noroc. Totodată, în textul proiectului este utilizată noțiunea „mijloc de joc specific” pentru a defini instrumentul care atestă dreptul jucătorului de a participa la joc și de a primi câștigul.</p> <p>Reieșind din prevederile proiectului, taxa de participare reprezintă sursa cu care poate fi achiziționat mijlocul specific, iar mijlocul specific urmează a fi unicul instrument ce acordă dreptul jucătorilor de a participa la joc. Achiziționarea mijloacelor specifice se face prin achitarea în casă a taxei corespunzătoare. În redacția propusă de autor există riscul utilizării unei sume de bani (în calitate de taxă) pentru a participa direct la jocurile de noroc fără achiziționarea prin intermediul casei a mijloacelor speciale. În consecință normele vor genera evaziune fiscală și delapidarea mijloacelor financiare ce urmează a fi încasate la bugetul de stat (odată ce Loteria Națională a Moldovei va asigura monopolul de stat în domeniul jocurilor de noroc).</p>	
	<p>Recomandări:</p> <p>Excluderea noțiunii „taxă de participare indirectă”. Noțiunea „taxa de participare directă” va deveni „taxa de participare” cu reformularea acesteia în vederea indicării că taxa reprezintă un mijloc de achiziționare a mijloacelor specifice și stabilirii în conținutul definiției că alte forme de taxe sunt interzise. Respectiv, în contextul obiecției este oportună revizuirea noțiunii „joc de noroc”.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Legalizarea actelor de:

	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) 	<ul style="list-style-type: none"> evaziune fiscală escrocherie delapidarea fondurilor și/sau a patrimoniului 		
8.	<p>Art.2</p> <p>Art.2 la noțiunea „joc de noroc” – sintagma „perceperea taxei de participare directe (mizei de joc) sau indirecte”;</p> <p>Art.2 noțiunea „taxă de participare indirectă” – suma încasată sau solicitată suplimentar față de contravaloarea percepută de la aceeași persoană de același operator economic pentru vânzarea unor bunuri ori produse sau pentru efectuarea unor servicii similare ori identice, indiferent dacă aceasta este încasată sau solicitată direct de către organizatorul activității ori de către o altă persoană care participă sub orice formă la desfășurarea activității, având ca finalitate permisiunea dreptului de participare la jocul de noroc.</p> <p>Obiecții:</p> <p>În urma analizei efectuate, devine incertă modalitatea de participarea la jocurile de noroc prin intermediul taxelor indirecte.</p> <p>Noțiunea „taxă de participare indirectă” este expusă în mod ambiguu nefiind clar la cine/ce se referă autorul prin sintagme ca „aceeași persoană”, „operator economic”, „servicii similare ori identice”, „organizatorul activității”, „altă persoană care participă la desfășurarea activității”. Mai mult, autorul în aceeași noțiune stabilește că taxa indirectă pentru participarea la joc se încasează de către același operator economic și totodată menționează că la joc poate fi admisă persoana indiferent dacă taxa este încasată direct de către organizatorul activității.</p> <p>Lacunele menționate vor permite crearea unor scheme unde prin intermediul unor terțe persoane sau companii va fi posibilă participarea la jocurile de noroc a persoanelor ce nu au drept de acces la jocuri, spălarea banilor prin intermediul companiilor terțe, delapidarea mijloacelor financiare ce urmează a fi încasate la bugetul de stat (odată ce Loteria Națională a Moldovei va asigura monopolul de stat în domeniul jocurilor de noroc) prin companii special create, practicarea activității jocurilor de noroc sub pretextul vânzării bunurilor și serviciilor.</p> <p>În contextul celor expuse, taxa indirectă va genera riscul implicării Loteriei Naționale a Moldovei în scheme de corupție.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Participarea la jocurile de noroc prin intermediul taxelor indirecte este inoportună.</p> <p>În contextul obiecției, noțiunea „taxa de participare directă” va deveni „taxa de participare” cu indicarea expresă în conținutul definiției că alte forme de taxe sunt interzise.</p> <table border="1"> <tr> <td> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Atribuții excesive, improprie sau contrare statutului entității/persoanei private </td> <td> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> delapidare a fondurilor și/sau a patrimoniului spălare a banilor proveniți din infracțiuni escrocherie </td> </tr> </table>		<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Atribuții excesive, improprie sau contrare statutului entității/persoanei private 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> delapidare a fondurilor și/sau a patrimoniului spălare a banilor proveniți din infracțiuni escrocherie
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Atribuții excesive, improprie sau contrare statutului entității/persoanei private 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> delapidare a fondurilor și/sau a patrimoniului spălare a banilor proveniți din infracțiuni escrocherie 			
9.	<p>Art.2, art.13 alin.(1) și art.20 alin.(7) lit.b)</p> <p>Art.2 – noțiunea „activități auxiliare ale jocului de noroc”</p> <p>Art.2 noțiunea „local de joc” – sintagma „precum și, dacă prezenta Lege permite, pentru</p>			

	<p>prestarea serviciilor conexe: servicii de alimentație publică, servicii hoteliere, precum și organizarea evenimentelor distractiv-spectaculoase”;</p> <p>Art.13 alin.(1) – organizatorul are următoarele drepturi: lit.d) – să desfășoare alte activități auxiliare, care contribuie la dezvoltarea activității de bază;</p> <p>Art.20 alin.(7) lit.b) – existența ca obiect principal de activitate "organizarea de jocuri de noroc.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Deși autorul menționează în nota informativă că jocurile de noroc reprezintă o activitate dăunătoare pentru societate, în proiect sunt prevăzute condiții pentru crearea unei infrastructuri benefice pentru dezvoltarea jocurilor de noroc.</p> <p>Pe lângă acestea, pentru fiecare din activitățile auxiliare necesită a fi deținute acte permissive și îndeplinite condiții specifice în conformitate cu legislația de specialitate ce reglementează aceste domenii. În redacția actuală, proiectul va permite desfășurarea oricăror genuri de activitate deținând doar licența pentru activitatea în domeniu jocurilor de noroc.</p>	
	<p>Recomandarea:</p> <p>Reformularea normei în vederea indicării că alte genuri de activitate vor fi desfășurate doar după obținerea actelor permissive prevăzute de legislație pentru practicare activităților respective.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Prejudicierea intereselor contrar interesului public • Stimularea concurenței neloiale 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă
10.	<p>Art.2</p> <p>Art.2 noțiunea „mijloc de joc specific” – echivalent al mijloacelor bănești, purtător al dreptului de a participa la joc și a primi câștigul în cazul rezultatului favorabil al jocului (bilete, cupoane, jetoane, impulsuri, blanchete, fise, alte echivalente ale mijloacelor bănești), care poate fi exprimat în formă materială sau electronică.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Sintagma „alte echivalente ale mijloacelor bănești” este ambiguă și va permite interpretarea normei în vederea utilizării în calitate de mijloace de joc specifice acte ce atestă dreptul asupra unui bun mobil sau imobil. Evidențiem că norma va permite neglijarea interdicției stabilite la art.54 alin.(6) al proiectului conform căreia se interzice organizatorului jocurilor de noroc să accepte de la jucător în calitate de garanție financiară bunuri mobile și imobile.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Sintagma „alte echivalente ale mijloacelor bănești” necesită a fi concretizată în vederea stabilirii expres a obiectelor ce pot fi considerate mijloace de joc specifice.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concurența normelor de drept • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Stimularea concurenței neloiale <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale 	

11.	<p>Art.3 alin.(3)</p> <p>Art.3 alin.(3) – reglementarea, supravegherea și controlul de stat al activității din domeniul jocurilor de noroc se exercită de către autoritățile administrației publice centrale, abilitate cu dreptul de control și supraveghere în limitele prevederilor Legii nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreținător.</p>		
<p>Obiecții:</p> <p>Analizând norma prin prisma Legii nr.131/2012 deducem lipsa prevederilor cu privire la efectuarea controlului din partea statului a activității jocurilor de noroc și autoritatea abilitată cu o asemenea atribuție.</p> <p>Pe lângă acestea, menționăm că activitatea jocurilor de noroc este verificată și de către autorități ale administrației publice de specialitate (Centrul Național Anticorupție, Inspekția Financiară etc.).</p> <p>Astfel, există riscul ca domeniul jocurilor de noroc să rămână unul nesupravegheat, și în consecință să fie supus acțiunilor ilicite din partea persoanelor cointeresate.</p>			
<p>Recomandarea:</p> <p>Norma necesită a fi completată astfel încât să fie indicate și autoritățile administrației publice de specialitate.</p> <p>Totodată, promovarea proiectului urmează a fi efectuată doar odată cu modificarea și completarea Legii nr.131/2012. În caz contrar există riscul ca norma să devină una declarativă, iar supravegherea din partea statului a jocurilor de noroc să devină un domeniu nereglementat.</p>			
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor entităților publice • Lacună de drept • Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - conflict de interese și/sau favoritism - escrocherie </td> </tr> </table>		<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor entităților publice • Lacună de drept • Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - conflict de interese și/sau favoritism - escrocherie
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor entităților publice • Lacună de drept • Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - conflict de interese și/sau favoritism - escrocherie 		
12.	<p>Art.4 alin.(1)</p> <p>Art.4 alin.(1) – reglementarea de stat a activității în domeniul organizării și desfășurării jocurilor de noroc se realizează de către Parlamentul Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (în continuare – organul împuternicit), alte organe ale administrației publice centrale în funcție de atribuțiile lor.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma reglementează în mod vag atribuțiile organelor de stat în domeniul jocurilor de noroc.</p> <p>Autorul se limitează la o formulare generală care nu stabilește expres competențele organelor menționate. Astfel, există riscul instituirii unor atribuții similare între mai multe entități publice sau stabilirea unor atribuții ce exced domeniul de competență a respectivelor autorități. Prin urmare, funcționarii organelor statului vor interpreta norma în vederea obținerii unor foloase în interes propriu sau acordării serviciilor persoanelor terțe în funcție de interese.</p>		

	<p>Recomandarea:</p> <p>Stabilirea expres a atribuțiilor ce urmează a fi realizate de către fiecare din autoritățile menționate.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor entităților publice • Lacună de drept • Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - depășirea atribuțiilor de serviciu - corupere activă - corupere pasivă - trafic de influență
13.	<p>Art.4 alin.(1)</p> <p>Art.4 alin.(1) – reglementarea de stat a activității în domeniul organizării și desfășurării jocurilor de noroc se realizează de către Parlamentul Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (în continuare – organul împuternicit), alte organe ale administrației publice centrale în funcție de atribuțiile lor.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Prin sintagma „în funcție de atribuțiile lor” autorul face o trimitere defectuoasă la o multitudine de acte legislative și normative care prevăd competențele tuturor autorităților publice centrale, nefiind delimitate atribuții exprese. În virtutea acestui fapt, autoritățile vor putea „selecta” actele care prevăd atribuțiile convenabile în unele situații și vor varia la alte prevederi/atribuții în funcție de interese.</p>	
	<p>Recomandarea:</p> <p>Stabilirea atribuțiilor ce urmează a fi realizate de către fiecare din autoritățile menționate în proiect.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Norme de trimitere defectuoase • Lacună de drept • Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice • Atribuții paralele 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășirea atribuțiilor
14.	<p>Art.5 alin.1 pct.6</p> <p>Art.5 alin.1 pct.6 – aprobă dispoziția privind Registrul loteriilor, Registrul organizatorilor de jocuri de noroc în cazinouri, Registrul organizatorilor de pariuri la agenții de pariuri și totalizatoare, Registrul mijloacelor de joc de bază.</p>	
	<p>Obiecții:</p>	

	<p>Conform art.3 alin.(1) organizarea și exploatarea activității de jocuri de noroc pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția cazinourilor, constituie monopol de stat, realizat prin intermediul Loteriei Naționale a Moldovei.</p> <p>Astfel, rezultă că odată cu implementarea legii nu vor mai exista alți agenți economici (cu excepția organizatorilor jocurilor de noroc) în domeniul jocurilor de noroc. Cu toate acestea, autorul instituie registrul organizatorilor de pariuri la agenții de pariuri și totalizatoare.</p> <p>Există riscul ca organul împuternicit în baza normei menționate să aprobe acte normative prin care să permită organizarea pariurilor prin simpla înregistrare în Registrul special. Respectiv, Registrul va deveni metoda legală de eludare a monopolului de stat asupra jocurilor de noroc.</p>		
	<p>Recomandarea:</p> <p>Sintagma „Registrul organizatorilor de pariuri la agenții de pariuri și totalizatoare” urmează a fi substituită cu sintagma „Registrul de pariuri și totalizatoare”.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="815 629 810 952"> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative • Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive </td> <td data-bbox="815 629 1473 952"> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - abuz de serviciu - depășirea atribuțiilor </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative • Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - abuz de serviciu - depășirea atribuțiilor
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative • Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - abuz de serviciu - depășirea atribuțiilor 		
15.	<p>Art.5 alin.1 pct.6</p> <p>Art.5 alin.1 pct.6 – aprobă dispoziția privind Registrul loteriilor, Registrul organizatorilor de jocuri de noroc în cazinouri, Registrul organizatorilor de pariuri la agenții de pariuri și totalizatoare, Registrul mijloacelor de joc de bază.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma este expusă în mod ambiguu, devine incert la ce se referă autorul prin sintagma „aprobă dispoziția”. În același timp, prin utilizarea singularului „dispoziția” vor fi limitate atribuțiile organului împuternicit de a lua decizii asupra registrelor jocurilor de noroc ori de câte ori va fi necesar.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Sintagma „aprobă dispoziția” urmează a fi concretizată astfel încât să fie clare competențele organului împuternicit în procesul de luare a deciziilor.</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="225 1489 810 1720"> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative </td> <td data-bbox="815 1489 1473 1720"> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale 		
16.	<p>Art.5</p> <p>Art.5 Atribuțiile organului împuternicit alin.(1) pct.13 – monitorizează sistemul electronic de monitorizare de stat a jocurilor de noroc sau determină pe bază de concurs persoana corespunzătoare care va exercita această atribuție.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Reieșind din prevederile proiectului, sistemul electronic de monitorizare de stat a jocurilor de noroc urmează să devină un instrument prin intermediul căruia organul împuternicit va realiza</p>		

	<p>controlul de stat asupra unor aspecte implicate în desfășurarea jocurilor de noroc.</p> <p>În calitate de organ ce realizează controlul de stat poate fi doar o autoritate a administrației publice, instituită prin lege, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public, or însăși prin sintagma „monitorizare de stat” se subînțelege că atribuția respectivă se realizează de către o autoritate publică. Acordarea acestei atribuții unor persoane de drept privat riscă să prejudicieze interesul public, securitatea statului și economia națională.</p>		
	<p>Recomandarea:</p> <p>Sintagma „sau determină pe bază de concurs persoana corespunzătoare care va exercita această atribuție” necesită a fi exclusă.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="220 533 807 900"> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Prejudicierea intereselor contrar interesului public • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) </td> <td data-bbox="807 533 1455 900"> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - îmbogățire ilicită - dare de mită - luare de mită </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Prejudicierea intereselor contrar interesului public • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - îmbogățire ilicită - dare de mită - luare de mită
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Prejudicierea intereselor contrar interesului public • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - îmbogățire ilicită - dare de mită - luare de mită 		
17.	<p>Art.5</p> <p>Art.5 Atribuțiile organului împuternicit alin.(1) pct.14 – exercită alte atribuții prevăzute de prezenta Lege și alte acte normative și legislative ale Republicii Moldova.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma menționată este una de blanchetă. În acest caz riscul de corupție poate apărea ulterior prin stabilirea de către organul împuternicit a unor atribuții suplimentare arbitrare.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Stabilirea exhaustiv a atribuțiilor organului împuternicit cu evitarea sintagmelor de genul „alte atribuții”.</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="220 1330 807 1438"> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norme de blanchetă defectuoase </td> <td data-bbox="807 1330 1455 1438"> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norme de blanchetă defectuoase 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norme de blanchetă defectuoase 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale 		
18.	<p>Art.6 alin.(2) lit.a)-b), art.18 alin.(1) lit.f), art.21 alin.(3)</p> <p>Art.6 alin.(2) Jocurile de noroc pot fi delimitate după riscul social în:</p> <p>a) jocuri de noroc cu risc social sporit (cum ar fi cazinourile, automatele de joc cu câștiguri bănești, indiferent de modul lor de organizare;</p> <p>b) jocuri de noroc cu risc social scăzut (cum ar fi loteriile clasice, orice tip de loterii și pariurile la competițiile sportive).</p> <p>Art.18 alin.(1) lit.f) în clădiri rezidențiale, blocuri locative, la stațiile de transport public, gări, treceri subterane, pe teritoriul pieților, în construcții provizorii (gherete), precum și în raza de 200 metri de la intrare de la obiectele menționate în alin.(l) lit.a), c) și e) al prezentului articol (cu excepția jocurilor de noroc cu risc social scăzut).</p> <p>Art.21 alin.(3) Punct de vânzare a loteriilor sunt încăperi special amenajate pentru primirea mizelor la jocurile de noroc cu risc social scăzut și care nu necesită prezența îndelungată a jucătorilor (loterii, mize la competiții sportive).</p>		

	<p>Obiecții:</p> <p>Deși proiectul prevede delimitarea jocurilor de noroc în cele cu risc social sporit și cele cu risc social scăzut, autorul nu a prezentat nici un argument în favoarea acestei delimitări și nici în baza căror criterii a fost înaintată propunerea.</p> <p>Mai mult ca atât, reieșind din problemele (prezentate de autor în nota informativă) generate de jocurile de noroc rezultă că acestea reprezintă o activitate social periculoasă de principiu indiferent de tipul jocului.</p> <p>Cu toate acestea, autorul admite amplasarea unor tipuri de jocuri în locuri publice, în nemijlocita apropiere de clădiri social-culturale și instituțiile statului. Astfel, considerăm nejustificată delimitarea jocurilor de noroc în dependență de riscul social, or scopul propus de autor va deveni unul declarativ, iar proiectul va contribui la atragerea noilor categorii de cetățeni de a participa la jocurile de noroc.</p>			
	<p>Recomandarea:</p> <p>Excluderea normelor prin care se delimitează jocurile de noroc în dependență de riscul social.</p>			
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale 		
19.	<p>Art.7</p> <p>Art.7 Suportul informațional al autorităților administrației publice care exercită controlul de stat asupra activității în domeniul organizării și desfășurării jocurilor de noroc, se bazează pe datele rapoartelor financiare, fiscale și statistice ale organizatorilor de jocuri de noroc [...]</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma este expusă în mod ambiguu. În redacția actuală nu este clar cui urmează a fi acordat suportul informațional, cine sunt autoritățile care exercită controlul de stat în domeniul organizării și desfășurării jocurilor de noroc, și nici ce reprezintă rapoartele financiare, fiscale și statistice ale organizatorilor de jocuri.</p> <p>Cadrul normativ în vigoare nu reglementează aspectele menționate. Respectiv, norma riscă să devină una declarativă, iar controlul de stat să fie realizat în mod formal în dependență de interesele promovate.</p> <p>Obiecție valabilă și în cazul sintagmei „altor organe de control sau de drept” de la art.13 alin.(2) lit.q); „Organele abilitate cu funcții de control” de la art.50 alin.(1); „comunicarea imediată a informațiilor” și „blocării accesului” de la art.50 alin.(2) lit.e) în acest caz nefiind clar cui urmează a fi comunicată informația și de către cine va fi blocat website-ul.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Normele necesită a fi reformulate în vederea indicării mecanismului de acordare a suportului informațional, autoritățile implicate și ce presupun rapoartele organizatorilor de jocuri.</p> <table border="1" data-bbox="220 1787 1468 2056"> <tr> <td data-bbox="220 1787 807 2056"> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Lacună de drept • Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care </td> <td data-bbox="807 1787 1468 2056"> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - depășirea atribuțiilor - abuz de serviciu </td> </tr> </table>		<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Lacună de drept • Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - depășirea atribuțiilor - abuz de serviciu
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Lacună de drept • Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - depășirea atribuțiilor - abuz de serviciu 			

	<p>se referă prevederea</p> <ul style="list-style-type: none"> Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative 	
20.	<p>Art.11 lit.c) și h)</p> <p>Art.11 Organizator de jocuri de noroc (cu excepția organizatorului jocurilor de noroc care constituie monopol de stat) poate fi doar o persoană juridică rezidentă a Republicii Moldova:</p> <p>lit.c capitalul statutar al căreia nu poate fi constituit din mijloace financiare bugetare sau obținute în credit (împrumut) sau gaj (cu excepția organizatorilor loteriilor de stat);</p> <p>lit.h) care nu are în componența membrilor (acționarilor) săi organe de stat (cu excepția organizatorilor loteriilor de stat), autorități ale administrației publice locale sau persoane juridice care se află în stare de faliment.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Reieșind din conținutul alineatului unic al art.11, rezultă că articolul respectiv se referă exclusiv la organizatorii ce desfășoară jocuri de noroc care nu constituie monopol de stat. Astfel, sintagma „cu excepția organizatorilor loteriilor de stat” este inutilă, or loteriile de stat vor fi desfășurate conform prevederilor proiectului doar de către Loteria Națională a Moldovei în calitate de agent economic ce va realiza monopolul de stat în domeniul jocurilor de noroc.</p> <p>Mai mult ca atât, sintagma „cu excepția organizatorilor loteriilor de stat” în contextul art.11 creează impresia că loteriile de stat pot fi desfășurate și de alți organizatori decât cel ce realizează monopolul de stat.</p>	
	<p>Recomandarea:</p> <p>Excluderea sintagmei „cu excepția organizatorilor loteriilor de stat”.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive; Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității/persoanei private 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Generale Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - favoritism
21.	<p>Art.14 alin.(1)</p> <p>Art.14 alin.(1) Jocul de noroc obține statutul de joc de noroc înregistrat din momentul în care organizatorul de jocuri de noroc expediază Organului împuternicit avizul cu privire la înregistrarea jocurilor de noroc, cu anexarea regulilor jocului de noroc, aprobate de organizator în baza regulamentului-tip aprobat de Guvern.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Conform normei menționate jocul de noroc poate fi considerat înregistrat din momentul prezentării unui aviz organului împuternicit. Respectiv, organul împuternicit nu are nici un temei de a refuza înregistrarea. Mai mult ca atât, jocul se acceptă cu regulile anexate la aviz, iar obiecțiile organului împuternicit asupra regulilor urmează a fi prezentate ulterior și acceptate (nu este specificate termenul de aprobare) de către organizatorul jocului de noroc.</p> <p>În sensul celor expuse, există riscul introducerii fără restricții pe teritoriul țării a unor jocuri de noroc ce vor pune în pericol ordinea publică, moralitatea societății și securitatea cetățenilor.</p>	
	<p>Recomandarea:</p> <p>Norma urmează a fi reformulată în vederea stabilirii expres că înregistrarea jocului de noroc se consideră efectuată doar după obținerea acordului organului împuternicit.</p>	

	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul entității publice de a îndeplini acțiuni • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor entităților publice 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - escrocherie
22.	<p>Art.14 alin.(2)</p> <p>Art.14 alin.(2) [...] – În cazul depistării în regulile jocului de noroc a contradicțiilor cerințelor prezentei Legi, Organul împuternicit îi va expedia în termen de 15 (cincisprezece) zile de la data primirii avizului organizatorului de jocuri de noroc o cerere de modificare a regulilor jocului de noroc.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Norma stabilește ambiguu termenul limită de emitere a cererii cu privire la modificarea regulilor jocului de noroc. Astfel, autoritatea poate decide la propria discreție termenul (15 zile lucrătoare sau calendaristice) de expediere a cererii.</p>	
	<p>Recomandarea:</p> <p>Norma urmează a fi completată după sintagma „15 zile” cu cuvântul „lucrătoare”.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - depășirea atribuțiilor - abuz de serviciu
23.	<p>Art.14 alin.(3)</p> <p>Art.14 alin.(3) – modificările în regulile înregistrate ale jocului de noroc se aprobă de organizatorul jocului de noroc și obțin statutul de reguli înregistrate din momentul avizării Organului împuternicit, cu anexarea copiei modificărilor regulilor jocului de noroc.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>În conținutul normei nu este prevăzut un termen în limita căruia organizatorul jocului de noroc va fi obligat să aprobe modificările propuse de organul împuternicit. Astfel, termenul poate fi stabilit la propria discreție de către organizator. Având în vedere că organul împuternicit nu are nici un temei de a refuza jocurile cu regulile propuse inițial, există riscul ca jocul de noroc să fie desfășurat în condițiile stabilite de organizator indiferent de modificările propuse.</p>	
	<p>Recomandarea:</p> <p>Stabilirea unui termen limită în care organizatorul jocului de noroc va fi obligat să aprobe modificările asupra regulilor propuse de organul împuternicit.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unor termene concrete/termene 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale

	nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor	<ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - depășirea atribuțiilor
24.	<p>Art.15 alin.(3) și (9)</p> <p>Art.15 Condiții de plată a câștigurilor</p> <p>alin.(3) În cazul în care jucătorul nu a prezentat mijlocul de joc specific pentru primirea câștigului în termenul stabilit la alin. (2), dar până la expirarea a trei luni de la anunțarea rezultatelor jocului, acesta va achita cheltuielile de păstrare și conservare a câștigului în bunuri, iar jucătorul nu are dreptul la dobânzi pentru perioada menționată;</p> <p>alin.(9) După 90 de zile lucrătoare, câștigurile neridicate de la data anunțării rezultatelor jocului, trec în proprietatea organizatorului.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Este excesivă norma prin care se admite impunerea jucătorilor de a achita taxe de păstrare și conservare în cazul în care acesta nu și-a ridicat câștigurile la expirarea a 90 de zile de la anunțarea rezultatului.</p> <p>Există riscul ca organizatorii jocurilor de noroc să impună în mod abuziv jucătorii să achite careva taxe nejustificate, chiar dacă jucătorul nu a ridicat câștigul.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Stabilirea interdicției pentru organizatorul de jocuri de a percepe careva taxe de la jucător în cazul în care acesta nu și-a ridicat câștigurile după expirarea a 90 de zile de la anunțarea rezultatului. Pe lângă acestea, considerăm oportun ca taxele impuse jucătorului să fie însoțite de documente ce fac dovada acestor cheltuieli.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale
25.	<p>Art.15 alin.(4)</p> <p>Art.15 alin.(4) – organizatorul este obligat să achite câștigul la locul și în termenul indicat în regulamentul jocului, iar în cazul imposibilității achitării câștigului, organizatorul va înmâna jucătorului un act ce conține denumirea organizatorului, codul IDNO, suma câștigului ce urmează a fi ridicată, data și locul unde va fi înmânat câștigul, semnătura factorului de decizie al organizatorului și ștampila acestuia.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Proiectul prevede obligativitatea creării unui fond de câștiguri din care vor fi achitate premiile jucătorilor. Fondul urmează a fi format în dependență de tipul de joc și va constitui un anumit procent din suma mizelor. Astfel, fondul este instrumentul prin care organizatorii garantează achitarea câștigurilor jucătorilor.</p> <p>Cu toate acestea, autorul instituie o normă prin care organizatorul jocurilor va avea temei de a refuza achitarea premiilor, sub pretextul de imposibilitate de achitare a câștigului.</p> <p>Există riscul ca organizatorii să abuzeze de norma menționată în vederea tergiversării achitării premiilor până la expirarea termenilor legali de achitare a acestora și ulterior să refuze respectarea dreptului jucătorilor de ași ridica premiile.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Stabilirea expresă a cazurilor când organizatorul poate apela la amânarea achitării premiilor.</p>	

	Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - escrocherie
26.	Art.15 alin.(5) lit.a)-d) Art.15 alin.(5) – termenul de achitare a câștigului unui jucător în cazul prevăzut la alin.(4) nu poate depăși de la momentul prezentării mijlocului specific de joc pentru primirea câștigului: a) 5 zile lucrătoare pentru câștigurile de până la 10000 lei; b) 30 de zile lucrătoare pentru sumele de la 10000 lei până la 150000 lei; c) 45 de zile lucrătoare pentru sumele de la 150000 lei până la 300000 lei; d) 90 de zile lucrătoare din data anunțării rezultatului jocului pentru sumele ce depășesc 300000 lei.	
	Obiecții: Termenele propuse de autor sunt nejustificate, or raționamentul creării fondului de câștiguri constă în asigurarea disponibilității mijloacelor financiare suficiente pentru achitarea în timp util a premiilor jucătorilor. Astfel, norma propusă de autor riscă să limiteze din drepturile jucătorilor de a beneficia de câștiguri și de a participa la jocuri cinste.	
	Recomandarea: Sabilirea unor termene cât mai restrânse astfel încât pentru suma maximă a câștigului termenul limită de achitare să nu depășească 10 zile lucrătoare. În caz contrar, prevederile proiectului cu privire la fondul de câștiguri riscă să nu atingă efectul scontat.	
	Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/obligații excesive • Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului • Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - escrocherie
27.	Art.16 alin.(1) Art.16 alin.(1) – mijloacele de joc de bază și specifice utilizate sau care urmează a fi utilizate nemijlocit în activitatea din domeniul jocurilor de noroc, trebuie să dispună de certificat de conformitate, conform standardelor internaționale, să aparțină cu drept de proprietate organizatorului.	
	Obiecții: Conform prevederilor proiectului pentru desfășurarea jocurilor de noroc pot fi utilizate inclusiv mijloacele auxiliare. Fiind evitate mijloacele auxiliare din conținutul normei există riscul folosirii în cadrul jocului a unor mijloace ilegale ce nu dețin certificate de conformitate. Astfel, organizatorii vor avea oportunitatea de a obține beneficii suplimentare din contul jucătorilor	

	<p>înșelați.</p> <p>Obiecție valabilă și în cazul necesității deținerii documentelor de proprietate asupra mijloacelor auxiliare de la art.20 alin.10 lit.c).</p>		
	<p>Recomandarea:</p> <p>Istituirea obligației de a deține certificate de conformitate și documente ce confirmă dreptul de proprietate pentru mijloacele auxiliare.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Promovarea intereselor contrar interesului public </td> <td> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Generale Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> escrocherie </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Promovarea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Generale Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> escrocherie
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Promovarea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Generale Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> escrocherie 		
28.	<p>Art.16 alin.(2)</p> <p>Art.16 alin.(2) – mijloacele de joc de bază și/sau cele auxiliare trebuie să corespundă următoarelor cerințe: [...]</p>		
	<p>Obiecții:</p> <p>Sintagma „și/sau” poate crea interpretări discreționare. Astfel, organizatorul va decide la propria discreție care din cele două mijloace utilizate în cadrul jocului de noroc să corespundă cerințelor prevăzute de alin.(2).</p>		
	<p>Recomandarea:</p> <p>Sintagma „/sau” urmează a fi exclusă.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive </td> <td> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Generale </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Generale
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> Generale 		
29.	<p>Art.17 alin.(1)</p> <p>Art.17 alin.(1) – titularul/solicitantul de licență (organizatorul jocurilor de noroc care constituie monopol de stat) este obligat în decurs de 15 zile lucrătoare din momentul producerii efectelor juridice proprii a contractului de vânzare-cumpărare sau contractului de leasing a mijloacelor de joc de bază să le declare la organul împuternicit pentru introducerea în Registrul mijloacelor de joc de bază.</p>		
	<p>Obiecții:</p> <p>Indicând în paranteză expres „organizatorul jocurilor de noroc care constituie monopol de stat” rezultă că norma va avea efect doar asupra acestui subiect. Respectiv, organizatorii jocurilor de noroc ce practică activitatea de întreținere a cazinourilor vor avea temei de a refuza sau ignora introducerea mijloacelor de bază în registrul special.</p> <p>În conformitate cu prevederile proiectului, activitatea organizatorului jocurilor de noroc ce constituie monopol de stat nu este supusă licențierii. Astfel, există riscul ca norma să devină una declarativă în contextul în care este incert care sunt subiecții obligați să introducă mijloacele de bază în registrul special.</p>		
	<p>Recomandarea:</p> <p>Sintagma „titularul/solicitantul de licență (organizatorul jocurilor de noroc care constituie monopol de stat)” urmează a fi substituită cu sintagma „organizatorul jocurilor de noroc inclusiv cel care constituie monopol de stat”.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td> <p>Factori de risc:</p> </td> <td> <p>Riscuri de corupție:</p> </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p>	<p>Riscuri de corupție:</p>
<p>Factori de risc:</p>	<p>Riscuri de corupție:</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Derogări neîntemeiate de la exercitarea drepturilor/obligărilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - escrocherie 		
30.	<p>Art.18 alin.(1)</p> <p>Art.18 alin.(1) localurile de jocuri, nu vor fi amplasate (inclusiv prin instalarea utilajului de joc în obiectele, clădirile și încăperile indicate mai jos): lit.f) în clădiri rezidențiale, blocuri locative, la stațiile de transport public, gări, treceri subterane, pe teritoriul piețelor, în construcții provizorii (gherete), precum și în raza de 200 metri de la intrare de la obiectele menționate în alin.(l) lit.a), c) și e) al prezentului articol (cu excepția jocurilor de noroc cu risc social scăzut).</p> <p>Obiecții:</p> <p>Una din problemele majore pe care le evidențiază autorul în nota informativă constă în „amplasarea haotică a sălilor de joc, învecinate cu obiecte de importanță socială, nemijlocit învecinate cu instituțiile de învățământ și deseori care nu corespund cerințelor elementare a normelor sanitar-tehnice și cerințelor de securitate. Aceasta la fel contribuie la o atragere mai activă a minorilor la jocurile de noroc, ce reprezintă în sine un factor negativ în educația generației tinere și cetățenilor Republicii Moldova”.</p> <p>Cu toate acestea, autorul admite amplasarea loteriilor clasice, oricăror tipuri de loterii și pariuri la competițiile sportive în nemijlocită vecinătate cu clădirile (construcțiile) în care se află instituții religioase și de cult, obiecte de destinație culturală (inclusiv săli artistice, biblioteci, muzee, teatre, galerii de expoziții), în clădiri (construcții) în care se află organele administrației publice de orice nivel și instituții de stat. Instituțiile menționate reprezintă imaginea (culturală și arhitecturală) unei localități.</p> <p>Pe lângă acestea, clădirile în care se află organele administrației publice de orice nivel și instituții de stat sunt locurile în care persoanele solicită servicii publice. Respectiv, locurile menționate sunt vizitate cel mai des de către cetățeni.</p> <p>Prin urmare, scopul propus de autor va deveni unul declarativ, iar proiectul va contribui la atragerea noilor categorii de cetățeni de a participa la jocurile de noroc.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Sintagma „alin.(1) lit.a), c) și e)” va fi substituită cu sintagma „alin.(1)”, iar sintagma „(cu excepția jocurilor de noroc cu risc social scăzut)” va fi exclusă.</p> <table border="1" data-bbox="229 1485 1479 1720"> <tr> <td data-bbox="229 1485 810 1720"> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Prejudicierea intereselor contrar interesului public </td> <td data-bbox="810 1485 1479 1720"> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale </td> </tr> </table>		<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Prejudicierea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Prejudicierea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale 			
31.	<p>Art.20 alin.(7) lit.f)</p> <p>Art.20 alin.(7) lit.f) – asigurarea conectării mijloacelor de joc la sistemul on-line monitoring.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Conform prevederilor proiectului, monitorizarea din partea statului a activității jocurilor de noroc se efectuează prin intermediul a două sisteme. Autorul a specificat ca o condiție obligatorie de licențiere asigurarea conectării doar a sistemului on-line monitoring.</p> <p>Respectiv, organizatorii jocurilor vor avea oportunitatea de a evita conectarea la sistemul</p>			

	<p>electronic de monitorizare de stat a jocurilor de noroc.</p>	
	<p>Recomandarea:</p> <p>Completarea normei la final cu sintagma „și la sistemul electronic de monitorizare de stat a jocurilor de noroc”.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Stimularea concurenței nelocale • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - evaziune fiscală
32.	<p>Art.20 alin.(8)</p> <p>Art.20 alin.(8) – licența se eliberează separat pentru fiecare tip de activitate în parte. În situația în care același organizator solicită licență pentru organizarea jocurilor de noroc care implică utilizarea mai multor categorii de mijloace de joc, condiția de existență a unei valori minimale a capitalului social subscris și vărsat la data depunerii declarației de obținere a licenței de organizare a jocurilor de noroc nu se aplică cumulativ.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Conform proiectului unicul tip de joc care nu constituie monopol de stat este cazinoul. Respectiv, activitatea cazinoului este unica care necesită deținerea licenței.</p> <p>Datorită sintagmei „fiecare tip de activitate în parte” norma poate fi interpretată în vederea obținerii (prin intermediul coruperii unor funcționari publici) licenței pentru exploatarea unui joc de noroc, altul decât cazinoul, și desfășurarea activității pe piața jocurilor de noroc indiferent de interdicțiile stabilite de legislație.</p>	
	<p>Recomandarea:</p> <p>În vederea evitării interpretării normei, sintagma „fiecare tip de activitate în parte” necesită a fi concretizată.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concurența normelor de drept • Promovarea intereselor contrar interesului public • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă
33.	<p>Art.20 alin.(14) lit.c)</p> <p>Art.20 alin.(14) lit.c) – publicității activităților legate de jocurile de noroc (cu excepția dispozitivelor informaționale).</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>„Dispozitive informaționale” este o noțiune generală, în sensul proiectului norma poate fi interpretată în dependență de interesele promovate. Astfel, unii organizatori pot atrage noi clienți prin intermediul plasării publicității pe dispozitive informaționale de orice tip fără a risca suspendarea licenței.</p>	

	Recomandarea: Excluderea sintagmei „cu excepția dispozitivelor informaționale”.	
	Factori de risc: • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Riscuri de corupție: • Generale
34.	Art.20 alin.(17) Art.20 alin.(17) Titularul licenței retrase pe temeiurile prevăzute în prezentul alineat are dreptul să solicite eliberarea unei noi licențe, după expirarea termenului de 3 ani de la data retragerii primei licențe.	
	Obiecții: Datorită sintagmei „data retragerii primei licențe” norma reglementează eronat procedura de solicitare a unei noi licențe. Pe parcursul activității unui agent economic, licența acestuia poate fi retrasă de mai multe ori. Respectiv, nu întotdeauna prima licență retrasă este și ultima licență retrasă. Există riscul ca norma să fie interpretată în vederea calculării termenului de 3 ani începând cu prima licență retrasă cu toate ca agentului economic i sa retras ulterior licența de mai multe ori.	
	Recomandarea: Sintagma „data retragerii primei licențe” va fi substituită cu sintagma „data ultimului caz de retragere a licenței”.	
	Factori de risc: • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Promovarea intereselor contrar interesului public • Stimularea concurenței neloiale	Riscuri de corupție: • Legalizarea actelor de: - corupere activă - corupere pasivă
35.	Art.21 alin.(4) Art.21 alin.(4) – punctele de vânzare pot fi amplasate cu informarea prealabilă în scris a autorităților publice locale de către organizatorul jocurilor de noroc.	
	Obiecții: Sintagma „pot fi amplasate” lasă la discreția organizatorilor jocurilor de noroc de a decide informarea autorităților publice cu privire la locul amplasării punctelor de vânzare a loteriilor și primire a mizelor. Astfel, agenții economici pot evita interdicțiile cu privire la amplasarea locurilor pentru desfășurarea jocurilor, iar autoritățile publice nu vor avea posibilitatea de a efectua controlul agenților economici din lipsa informațiilor corespunzătoare. Obiecție valabilă și în cazul art.49 alin.(4) prin care Ministerul Finanțelor poate neglija atribuția de a elabora cerințe specifice de desfășurare a jocurilor de noroc prin intermediul sistemelor de comunicații.	
	Recomandarea: Cuvântul „pot” va fi substituit cu cuvântul „vor”, iar la art.49 alin.(4) cu cuvântul „va”.	
	Factori de risc:	Riscuri de corupție:

	<ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Promovarea intereselor contrar interesului public • Stimularea concurenței neloiale • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) 	<ul style="list-style-type: none"> • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă 		
36.	<p>Art.21 alin.(9)</p> <p>Art.21 alin.(9) – tragerea la sorți a fondului de câștiguri este o procedură de joc, în cadrul căreia au loc evenimente ce constau în extrageri de numere, serii de bilete sau altor mijloace, ce rezultă în stabilirea numerelor, combinațiilor, biletelor sau altor mijloace câștigătoare.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Proiectul prevede expres mijloacele prin intermediul cărora pot fi organizate jocurile de noroc. Mijloacele respective dețin o serie de caracteristici prin intermediul cărora acestea pot fi identificate și respectiv evitate abuzuri și falsificări.</p> <p>Sintagma, „sau altor mijloace” (în ambele cazuri) poate fi interpretată în vederea utilizării unor mijloace proprii fără respectarea condițiilor impuse prin proiect.</p> <p>Obiecție valabilă și în următoarele cazuri: sintagma „sau altor date esențiale” de la alin.(12) datorită căreia autorul va avea oportunitatea de a modifica date pe care organizatorul le consideră neesențiale; acronimul „etc” de la art.23 alin.(1), art.24 alin.1 și alin.(7) lit.b), art.28, art.33 alin.(2), art.37 alin.(1); sintagma „pe măsura disponibilității acestora” art.26 alin.(4); sintagma „precum și alt inventar de joc” art.33 alin.(1).</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Sintagmele menționate necesită a fi excluse sau concretizate în vederea evitării abuzurilor și falsificărilor mijloacelor de joc specifice.</p> <table border="1" data-bbox="220 1256 1460 1473"> <tr> <td data-bbox="220 1256 805 1473"> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Stimularea concurenței neloiale </td> <td data-bbox="805 1256 1460 1473"> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - escrocherie </td> </tr> </table>		<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Stimularea concurenței neloiale 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - escrocherie
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Stimularea concurenței neloiale 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - escrocherie 			
37.	<p>Art.25 alin.(6)</p> <p>Art.25 alin.(6) – organizatorul sistematizează datele privind mijloacele de joc specifice realizate și suma câștigurilor achitate și o transmite lunar, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat pe lângă Ministerului Finanțelor prin sistemului on-line monitoring, sau în lipsa acestuia prin canale electronice. [...]</p> <p>Obiecții:</p> <p>Conform cerințelor stabilite la pct.16 alin.(2) lit.d) și condițiilor de licențiere indicate la art.20 alin.(7) lit.f) organizatorul jocurilor este obligat să asigure conectarea mijloacelor de joc la sistemul on-line monitoring. Însă, datorită sintagmei „sau în lipsa acestuia prin canale electronice” organizatorii vor avea teme de a nu se conforma cerințelor, iar informațiile transmise Inspectoratului Fiscal Principal de Stat să fie perfectate în baza unor date false sau eronate.</p> <p>Recomandarea:</p>			

	Excluderea sintagmei „sau în lipsa acestuia prin canale electronice”.	
	Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Derogări neântemeiate de la exercitarea drepturilor/obligățiilor • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Legalizare actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - evaziune fiscală
38.	Art.32 alin.(1) Art.32 alin.(1) – volumul fondului de câștiguri pentru toate tipurile de loterii se stabilește în mărime de cel puțin 50% din valoarea totală a biletelor emise sau vândute.	
	Obiecții: Autorul operează cu doi indicatori total diferiți. Evidențiem că volumul total al biletelor emise poate fi mai mare decât volumul total al biletelor vândute. Astfel, fondul de câștiguri poate fi stabilit de către organizator la propria discreție.	
	Recomandarea: Stabilirea unui singur indicator în baza căruia autorul va forma fondul de câștiguri.	
	Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale
39.	Art.34 alin.(2) Art.34 alin.(2) – la intrarea în cazinou trebuie să fie indicată denumirea cazinoului (mărimea fontului a căruia nu trebuie să depășească mărimea fontului denumirii lui).	
	Obiecții: Norma este lipsită de un sens logic, or nu este clar care trebuie să fie mărimea fontului denumirii cazinoului. Există riscul interpretării normei în sensul stabilirii unui font exagerat de mare care ar putea afecta aspectul estetic al arhitecturii unei localități.	
	Recomandarea: Reformularea normei și reglementarea expres a mărimii fontului denumirii cazinoului.	
	Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale
40.	Art.34 alin.(3) Art.34 alin.(3) – cazinourile trebuie să fie amplasate în încăperi separate, care să permită respectarea unor condiții minime: să nu deranjeze alte activități învecinate, să se asigure liniștea necesară bunei desfășurări a activității, să aibă intrare separată, să permită amenajarea unor încăperi conexe, strict necesare activității - cameră de supraveghere, casierie, grupuri sanitare, bar, restaurant, zone de odihnă, garderobă, cameră de odihnă	

	<p>pentru personal, suprafața predestinată pentru amplasarea automatelor de joc.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Norma contravine prevederilor art.42 conform căruia în Republica Moldova utilizarea automatelor de joc de orice tip reprezintă monopol de stat. Respectiv, există riscul neglijării prevederilor menționate și instalării în cazinouri a automatelor de joc.</p> <p>Obiecție valabilă și în cazul permisiunii Loteriei Naționale a Moldovei de a amplasa automate de joc în cazinouri întrucât proiectul nu prevede un mecanism care ar permite delimitarea activității organizatorilor jocurilor. Respectiv există riscul apariției unor scheme de delapidare a mijloacelor financiare prin intermediul cazinourilor.</p>	
	<p>Recomandări:</p> <p>Excluderea sintagmei „suprafața predestinată pentru amplasarea automatelor de joc”. Textul proiectului urmează a fi revizuit în vederea excluderii oportunității Loteriei Naționale a Moldovei să instaleze automate de joc în cazinouri.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimularea concurenței neloiale • Promovarea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - escrocherie
41.	<p>Art.43 alin.(8)</p> <p>Art.43 alin.(8) – automatele de joc trebuie să dețină Certificatul GLI-11 înainte de a fi plasate în sălile de joc și cazino.</p>	
	<p>Obiecții:</p> <p>Deși autorul specifică un anumit tip de certificat pentru automatele de joc pe care trebuie să-l dețină organizatorul, în nota informativă nu sunt prezentate argumente de ce anume acest tip de certificat și dacă a fost efectuat un studiu care să demonstreze că acesta este cel mai bun.</p> <p>Pe lângă acestea proiectul stabilește doar pentru automatele de joc deținerea unui anumit certificat, deși există certificate și pentru alte tipuri de jocuri cum ar fi kengo sau bingo.</p> <p>Aspectele menționate riscă să promoveze interesele anumitor agenți economici de la care urmează a fi achiziționate automatele de joc cu asemenea certificat indiferent de calitatea acestora.</p>	
	<p>Recomandări:</p> <p>Autorul urmează să specifice motivul din care a fost selectat anume acest tip de certificat. Contrariul ar însemna reformularea normei și permiterea utilizării automatelor de joc cu certificate obținute în baza celor mai noi standarde.</p>	
	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public • Prevederi discriminatorii • Stimularea concurenței neloiale 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legalizare actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - favoritism
42.	<p>Art.48 alin.(3)</p> <p>Art.48 alin.(3) – [...] organizatorul de pariuri la agenții de pariuri și totalizatoare este obligat să returneze persoanei respective miza din care va deduce cheltuielile legate de returnarea mizei acestei persoane.</p>	

	<p>Obiecții:</p> <p>Norma nu prevede expres ce presupun cheltuielile legate de returnarea mizei. Există riscul abuzurilor din partea organizatorilor și sub pretextul unor asemenea cheltuieli să rețină sume considerabile sau chiar întreaga miză depusă de jucător.</p>		
	<p>Recomandări:</p> <p>Specificarea cheltuielilor la care se referă autorul. În caz contrar sintagma „din care va deduce cheltuielile legate de returnarea mizei acestei persoane” urmează a fi exclusă.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/obligații excesive • Prejudicierea intereselor contrar interesului public </td> <td> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/obligații excesive • Prejudicierea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/obligații excesive • Prejudicierea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale 		
43.	<p>Art.54 alin.(2)</p> <p>Art.54 alin.(2) – se interzice organizarea oricăror acțiuni publicitare (promoționale) pentru stimularea jocurilor de noroc desfășurate de către cazinouri.</p>		
	<p>Obiecții:</p> <p>Jocurile de noroc reprezintă o activitate social periculoasă. Astfel, ar fi oportun stabilirea interdicției de a organiza acțiuni publicitare pentru toate tipurile de jocuri, nu doar pentru cazinouri.</p> <p>Deși în nota informativă se menționează că toate tipurile de jocuri generează probleme pentru societate și economie, proiectul admite dreptul Loteriei de Stat a Moldovei de a organiza acțiuni publicitare, ceea ce va implica atragerea cetățenilor în participarea la jocurile de noroc.</p>		
	<p>Recomandări:</p> <p>Excluderea sintagmei „desfășurate de către cazinouri”.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public </td> <td> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea intereselor contrar interesului public 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale 		
44.	<p>Art.55 alin.(1)</p> <p>Art.55 alin.(1) – persoanele fizice și juridice vinovate de încălcarea prezentei legi poartă răspundere administrativă, penală sau civilă în conformitate cu legislația Republicii Moldova.</p>		
	<p>Obiecții:</p> <p>Analizând redacția propusă prin prisma Codului contravențional, menționăm, că autorul folosește un termen neconsacrat în prevederile actului legislativ prenotat pentru definirea formei de răspundere – „administrativ”, „contravențional”, ceea ce contravine art.19 alin.(1) lit.e) al Legii nr.780-XV/2001.</p>		
	<p>Recomandări:</p> <p>Substituirea sintagmei „administrativă” cu sintagma „contravențională”, întru definirea corectă a termenului de specialitate la care se face referință.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea neuniformă a termenilor </td> <td> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea neuniformă a termenilor 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea neuniformă a termenilor 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale 		
45.	<p>Art.56 alin.(1)</p>		

<p>Art.56 alin.(1) Prezenta lege intră în vigoare în momentul publicării, cu excepția art.16 alin.(2) lit. d), art. 20 alin.(7) lit. f), art.23 alin.(7), art. 42 alin. (7) și art. 43 alin. (10) care intră în vigoare în decurs de 1 an din momentul publicării prezentei legi dar nu mai târziu de 2 luni de la primirea avizului organului împuternicit cu privire la crearea Sistemul electronic de monitorizare de stat a jocurilor de noroc.</p>	
<p>Obiecții:</p> <p>În contextul în care se propune ca normele cu privire la monitorizarea activității jocurilor de noroc să intre în vigoare în decurs de un an de la data publicării legii, devine incert cum urmează a fi asigurat controlul de stat asupra acestui gen de activitate.</p> <p>Există riscul ca în perioada până la crearea Sistemului electronic de monitorizare de stat a jocurilor de noroc, să fie comise abuzuri din partea organizatorilor jocurilor de noroc. Mai mult ca atât, pot fi generate delapidări ale banilor publici întrucât toate jocurile de noroc cu excepția cazinourilor vor constitui monopol de stat.</p>	
<p>Recomandări:</p> <p>Revizuirea termenului de intrare în vigoare a legii astfel încât să fie asigurat controlul din partea statului a activității jocurilor de noroc.</p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legalizare actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - delapidarea fondurilor și/sau a patrimoniului

IV. Concluzia expertizei

Proiectul nu respectă rigorile de transparență, lipsește argumentarea economico-financiară și analiza impactului de reglementare, iar nota informativă nu conține argumente suficiente pentru promovarea proiectului.

În formula actuală, reglementările proiectului creează în mod nejustificat condiții pentru dezvoltarea afacerii în domeniul jocurilor de noroc. Există riscul ca problemele generate de jocurile de noroc să rămână și în continuare nesoluționate, unica modificare fiind gestiunea acestui domeniu (de la privat la public).

Pe lângă acestea, proiectul conține o serie de norme de trimitere defectuoase ce ar permite stabilirea discreționară a unor atribuții din partea autorităților publice și impunerea unor cerințe arbitrare pentru anumite categorii de persoane. Sunt stabilite superficial atribuțiile organelor de stat în domeniul jocurilor de noroc și utilizate formulări generale, care ar putea genera abuzurilor din partea unor autorități prin stabilirea atribuțiilor improprie ce exced domeniul lor de competență sau stabilirea atribuțiilor similare între mai multe entități publice.

Organizatorii jocurilor de noroc vor avea teme de a tergiversa acordarea premiilor jucătorilor, iar acțiunile lor nu vor putea fi contestate, întrucât proiectul nu conține norme în acest sens. Respectiv, vor fi încălcate drepturile jucătorilor la justiție, la apărare și la un proces echitabil, consacrate de art.20 și 26 din Constituția Republicii Moldova, precum și de art.6 din Convenția Europeană a drepturilor omului.

23 ianuarie 2017

Expert ai Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Călin Țepordei, inspector superior